POËZIE

DOOR Z. VERSTIJNEN

We waren twee jaar getrouwd, toen ik Ben's vriend leerde kennen, doordat Ben op een middag hem enthousiast bij me binnenbracht, èrg blij, dat hij hier in ons kleine dorpje opeens een vriend had ontdekt. Wel een schoolkameraad dien hij in jaren niet gezien had, maar dat deed er niet toe.

In ons afgelegen dorpje werden we niet overstelpt met bezoeken, en zoo begroette ook ik Ben's vriend met groote vreugde. Na twee minuten, terwijl hij in een van onze lage, eikenhouten stoeltjes achteroverleunde, en z'n blond hoofd even voorover boog, wist ik, dat hij schrijver was en dichter.

Hij vertelde, dat pas weer een nieuw werk van hem was uitgekomen, en hij lachte goedig om onze verontschuldigingen, dat we hier in ons dorp niet van 't allernieuwste op de hoogte konden blijven, en 't daardoor niet kenden.

Hij vertelde Ben van z'n werk, en 't was, alsof zijn innige, diepe stem ons huisje warmer maakte dan anders.

Ik keek naar hem zooals hij daar zat, z'n blonde hoofd een beetje achterover, het bleeke gezicht, waar de fijne blauwe adertjes bij de slapen liepen, de smalle, blanke handen, de blauwe droomoogen —, zoo heelemaal een dichter, dacht ik, en een stem, om sprookjes te vertellen.

Ik had altijd zoo van poëzie gehouden. Al wat mooi en fijn was, trok me aan; en ik genoot van de kalme stem, die in mooie klanken de kamer vulde —, en keek weer naar z'n blonden kop, waar de zon op viel.

Hij was zoo'n sterk contrast met mijn Ben, dat ik er onwillekeurig om glimlachte.

Aan Ben is alles donker. Oogen donker, haar donker, bruine handen, bruin gezicht — o heelemaal een zigeunerjongen! En Ben is in-goed en ik hou vreeselijk veel van hem, maar poëzie, heeft hij niet. Hij is wel heel fijngevoelig (ik zou niet kunnen houden van iemand die niet fijngevoelig was), maar iets dichterlijks — nee, dat heeft hij absoluut niet!

Toen Fred Borten weg was, na een belofte, ons heel gauw weer op te zoeken, en mij z'n laatsten dichtbundel te komen voorlezen, vloog ik op Ben toe.

„O, Ben! Een echte dichter! en wat ziet hij er leuk uit! Zoo fijn en mooi, — net zelf een gedicht. Heb je gezien hoe hij op dat monnikbeeld, in de voorkamer, lijkt, als hij z'n hoofd zoo even naar beneden houdt? en wat een prachtige stem, hè! O, ik verlang naar Woensdag, als hij me komt voorlezen!"

Ben lachte, gooide z'n endje sigaret uit het open raam, in den tuin, en ging op de leuning van m'n stoel zitten.

„Klein dweepstertje! Ja, ik dacht wel, dat hij net iets in jouw lijn zou zijn. Heel iets anders dan jouw prozaïsche Ben hè? Steek ik èrg bij hem af?"

Ik leunde even tegen hem aan.

„Nee hoor! jij blijft mijn lieve zigeunerjongen, — maar, — weet je Ben! — ik kan soms zoo'n innige behoefte hebben aan poëzie, en mooie dingen, en hier hoor of zie ik nooit eens iets heel moois. We zitten zoo afgesloten! — en dat vind ik ook heerlijk hoor! met ons beidjes, — maar zie je, ik zal zoo genieten van z'n gedichten! Je weet wel hoe ik hou van mooie dingen!"

„Jij klein dweepstertje," zei hij weer, terwijl hij even m'n haar streelde. „Ik ben blij, dat ik hem voor je gevonden heb. Ja, ik begrijp wel, hoe je genieten zult van z'n gedichten, en van de heele dichterlijke sfeer, een soort geur van poëzie hè, dien hij in de kamer brengt."

„Ben! Jij wordt toch geen dichter?"

„Nee, dat geloof ik niet, maar daarom kan ik toch nog wel begrijpen, wat je voelt. Je moet hem ook de verzen laten lezen, die jij maakte, en ook dat laatste..... Ik geef je er altijd een kus voor, als je het leest, omdat...., ik denk, omdat ik dan zoo heel veel van je hou....; maar hij kan ze beoordeelen en je misschien verder helpen."

„Ja," zei ik weifelend, en toen blij:

„O Ben! stel je eens voor, dat hij zegt, dat ze goed zijn!"

Met een sprongetje wipte ik op z'n knie, zoodat we bijna allebei van de leuning kantelden.

„Ik wou, dat 't al Woensdag was!"

„Als dat waar is, geef me dan nog maar een kop thee. Jawel, je vergeet je eigen nuchteren man maar voor al die dichterij. Maar je kunt je hart ophalen, hij zal wel veel komen, ze zijn pas hier komen wonen, en...."

Ik keerde me om bij de theetafel, en hield de suikertang met een klontje naast een kopje.

„Zè? Bedoel je, dat hij getrouwd is?"

„Ja — Hij vertelde 't me buiten, en...."

„O Ben! maar waarom heb je dat niet gezegd! dan hadden we kunnen vragen, of z'n vrouw meekwam, en eerst daar een visite gaan maken! Nou is 't schandelijk onbeleefd. Al wonen we hier op een dorp en leven niet mee in de wereld daarom hoef je toch nog niet te doen, of we boeren zijn en niet weten hoe 't hoort! Wat een vervelend gedoe nou toch! — Hoe moet ik daar nou over beginnen Woensdag!!"

Een beetje ontstemd, rammelde ik met de theelepeltjes.

„Draaf niet zoo door, zonder dat je iets weet, Bettie. Geef me alsjeblieft eerst m'n thee, eer je de halve melkkan erin leeg giet. — Ik zal je vertellen, hoe het zit. Hij is getrouwd, met een vroeger vriendinnetje van hem, een gewoon meisje uit het volk, natuurlijk onbeschaafd en absoluut onontwikkeld, gewoon volkskind. Hij schijnt zich er een beetje over te schamen, tenminste, hij legde het mij in een paar woorden uit, sprak erover, hoe uiterst moeilijk het voor zijn hoogstverfijnde, artistennatuur was, gebonden te zijn aan zoo'n vrouw, en tegen jou sprak hij heelemaal niet over haar. Ik ken toch niet zeggen, dat ik 't erg sympathiek vind, nu hij eenmaal...."

„Maar Ben toch!" viel ik uit in m'n opgewonden bui: „Hoe kun je toch zoo praten! Wat moet hij een ellendig leven hebben, met zoo'n mensch, dat hem niet begrijpt, en hem niet volgen kan, en zoo oneindig lager staat dan hij. Arme jongen! En wat vreeselijk sympathiek om toch met haar te trouwen, natuurlijk om haar te redden van een ellendig leven! O! wat kan ik me dat indenken! hoe hij moet lijden bij zoo'n ruw, onbeschaafd mensch. Hij één poëzie, één gedicht, — en dan naast zoo'n — volksmeid!"

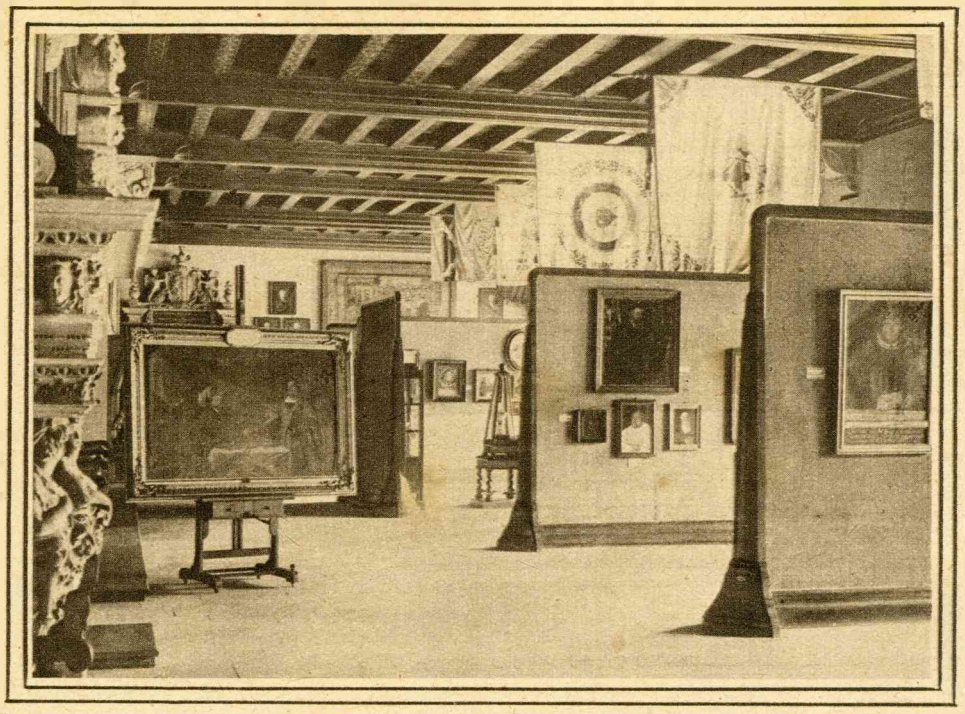
„Kind, draaf toch niet zoo door, zeg ik! Ik kan het nu niet zoo bar sympathiek vinden, als...."

„O Ben hou op! Praat niet over dingen, die jij met je nuchtere natuur niet begrijpen kunt. Ik ben niet zoo hoog als hij, maar ik kan toch voelen, hoe vreeselijk het moet zijn, iemand, die straalt van licht, naast —. Maar Ben! Hoe moet dat dan nu! We kunnen toch zoo'n mensch niet ontvangen! Wat moet je tegen zoo iemand zeggen? Gewoon mee praten kun je natuurlijk niet, en wie weet, wat voor een taal ze uitslaat!"

„Ik vind, dat je vanavond op een verschrikkelijke manier aan het doorslaan bent! Als jij je zoo geweldig interesseert voor Fred, dan kun je z'n vrouw, terwille van hem wel ontvangen, dunkt me."

„Ja — ja, 't zou hem pijn doen als we haar niet vroegen. Ben je boos op me Ben?"

M'n jongen glimlachte alweer, terwijl hij me op z'n knie trok.

DE HERDENKING DER KERKHERVORMING IN DUITSCHLAND.
Een kijkje op de Luther-tentoonstelling die in het Museum voor Stedelijke Geschiedenis te Leipzig wordt gehouden.

„Je bent zoo'n jong, jong kindje toch!!" zei hij. „Dat holt maar door, en windt zich op, en is heelemaal overstuur, alleen, omdat een dichter, een werkelijke dichter, het dorp met z'n aanschijn vereerde, en ons huisje niet beneden zich achtte om z'n voetstappen te dragen!

Maar ik begrijp het wel hoor! Je bent een lief klein vrouwtje, en ik ben blij, dat je wat afleiding in mooie dingen zult vinden, maar je moet niet zoo doorhalen en je opwinden voor niets. Dat met z'n vrouw komt best in orde. Wij gaan er samen eens een visite maken, en hij brengt haar eens mee op een middag hè?"

„Ja —" zei ik. „Hebben ze kinderen Ben?"

„Eén, een jongetje, geloof ik, maar 't schijnt nog heel klein te zijn, hij zei zooiets van last en...."

„Ik verlang naar Woensdag!" viel ik in, en Ben glimlachte.

Toen Fred Woensdags er was, vroeg ik, of hij z'n vrouw niet eens mee wilde brengen, omdat we zoo graag eens kennis met haar wilden maken.

Een beetje haastig zei hij „Lieve meisje, dat zal onmogelijk gaan. Ze heeft het altijd nogal druk met het kind en zoo. We hebben geen meid. Ze kan niet met meiden omgaan. Ze heeft geen tact. Als ze uitging, zou er niemand bij 't kind zijn, en ze durft het niet alleen laten. Ze is nou eenmaal zoo. Maar Bettie, als jij eens zou willen komen inwippen, dan zal ik dat heel lief van je vinden."

Ik beloofde, dat ik zou komen. Zoo maar eens inloopen. Officieel behoefde 't niet te gaan, zei Fred, — we waren al zulke goeie vrienden.

Nee — dat vond ik ook niet noodig nu. —

Ik had een heerlijken middag gehad. Achterover in m'n stoeltje had ik liggen luisteren naar z'n stem, en naar de vloeiende verzen, met hun week glijdende woorden.

Hij had een paar roze bloesemtakken voor me meegebracht, die naast me stonden en m'n hand streelden in zachte liefkozing. Toen hij weg was, en ik nog lag na te genieten, kwam Ben binnen. — „Dag vrouwke! O! ik zie 't al, ik ruik het al geloof ik! Ik ruik den dichtergeur!"

Hij kwam achter m'n stoel en trok m'n hoofd achterover, z'n vingers om m'n kin. — „Heb je — heerlijk gehuild! — ? net als vroeger als je van de comédie thuiskwam?"

Ik kuste hem. „Nee, dat niet, ik heb niet gehuild —, ja weet je nog hoe ik vroeger altijd zoo huilde, als ik iets heel moois gehoord of gezien had? — Ik heb wel erg genoten vanmiddag! — Zeg — ik heb beloofd, dat ik naar haar zou gaan."

„Zoo! Ik ben benieuwd hoe je haar vindt. 't Zal wel meevallen denk ik. Zie je er tegenop?"

„Wel een beetje!" zuchtte ik. „Waar moet je nou over beginnen met zoo iemand?" — „Ja —!" zei Ben „'t is...., och —, maar Fred is erbij en zal je wel voorlezen en zoo, dan is 't gauw om, 't zal wel losloopen. Wanneer ga je?"

„Morgen maar hè, dan ben ik er door." — „Ja."

's Middags van den volgenden dag ging ik. Ik besloot maar veel te praten en kort te blijven. Arme Fred! Voor hem was 't ook vervelend. Enfin — nu maar erin.

't Hekje ging piepend open en over de kiezels stapte ik naar de deur. Maar 't kleine serretje was open en Fred kwam me eruit tegemoet. — „Zoo Bettie! Aardig, dat je al zoo gauw komt." Hij trok me mee naar binnen.

„Truus zal wel zoo komen." — Natuurlijk nog even zich opknappen — „Zoo echt!" — dacht ik.

Toen kwam ze binnen, terwijl Fred druk doorpraatte.

„Dit is Truus, m'n vrouw. Mevrouw Verweghe, Truus!"

Twee grijze oogen keken me aan. Toen kwamen er blonde wimpers over. Machinaal stak ik m'n hand uit, en begon toen druk te praten, over hun huisje, het dorp, en alles wat ik maar bedenken kon, terwijl ik tegelijk naar haar keek, zooals ze daar met haar tenger, schraal figuurtje naast me zat.

Ze antwoordde me met kleine, bedachtzame zinnetjes, terwijl ze na elk, Fred aankeek.

„Ja — 't is hier heel mooi, niet Fred?"

Ongeduldig haalde hij z'n schouders op.

„Jij gaat anders niet veel uit, om dat te kunnen beoordeelen, je ziet er nooit iets van, van al het mooie!"

„Jawel, in den tuin toch wel?! En ik kan 's avonds de merel hooren, weet je wel? die in den beuk altijd zingt."

Om Freds mond was een spottend glimlachje.

Het verwonderde me, dat het me nooit eerder was opgevallen, dat er iets wreeds in dien mond lag, met die dunne lippen.

„Mevrouw?" kwam ze zacht, „is het erg, als ik het kindje even hier haal, of...."

„Ik denk, dat je daarmee wel kunt wachzen tot straks hè," klonk hard Fred's stem.

Even aarzelde ze. Toen, heel schuchter, zei ze weifelend: „maar... Fred... hij is wakker..."

Nu hoorde ik ook het zachte, teere geluidje, dat als een kort snikje uit de slaapkamer kwam.

Zij had 't al gehoord, maar het was mij niet opgevallen, omdat er in ons huisje nooit zoo'n heel fijn geluidje is, en ik het dus niet kende.

„Ik zou graag uw kleinen jongen zien. Wilt u hem wel halen?" vroeg ik.

Blij keek ze op, en toen vragend naar Fred.

„Ga nu maar!" zei hij wrevelig, met een rukje van z'n blonde hoofd.

„Je moet haar verontschuldigen Bettie," zei hij, toen ze weg was.

„Ze weet het niet zoo, — je begrijpt...."

Ik knikte niet.

Hij ging door over ons gesprek, dat we Woensdag gehad hadden, en ging een dichtbundel voor me zoeken. Toen kwam ze binnen met het kindje.

„Kijk," zei ze zacht, terwijl ze tot me overboog. — Ik zag het kleine roze gezichtje, met een donzen waas er over, dat zich tegen haar aandrukte in de ronding van haar arm, en de heel kleine handjes, die, tot poppenvuistjes gebald, tegen haar borst lagen.

De blauwe oogjes, met een wonder reinen open blik, die me aankeken, even verwonderd, als uit een ander wereldje, een heel mooi wereldje waarin alles beter was. Ik zei een paar vriendelijke woorden tegen haar over het kind, en ze ging zitten in het zonlichte serretje, waarin rozen stonden.

Ik keek naar haar.

Het blonde haar viel losjes over haar blank voorhoofd, haar armen waren in weeke ronding om het kleine lichaampje gebogen, en tegen haar borst lei kindjes teer kopje, en heel klein handje.

Haar blonde hoofd was even gebogen en haar oogen straalden met een diepen glans, en overkusten het kleine gezichtje, dat tegen haar aanlag.

Ik weet niet, wat er toen over me kwam.

Het was, alsof er licht uitging van haar grijze oogen en van heel haar wezentje, met het kleine kindje als een deel ervan. En ik voelde een wondere eerbied komen, en ik boog m'n hoofd, en wist, dat dit het mooiste was.

Ze leek zoo heilig, wondermooi, en haar gezichtje was zoo rein, dat 't was alsof ik nu voor 't eerst voelde, wat Poëzie was. —

Toen ik opstond, drukte ik m'n lippen in 'n langen, eerbiedigen kus op haar voorhoofd, en ik voelde, dat van mijn wimpers een traan viel op het gezichtje van het kleine kindje.

Hem heb ik niet goeiendag gezegd. —

Toen Ben thuiskwam, glinsterden nog m'n tranen.

Hij herinnerde zich, dat ik bij Fred geweest was.

„Was 't dan zoo mooi, kindje?" Ik knikte zwijgend, en terwijl hij verwonderd me in z'n armen nam, snikte ik het uit, in wilde schokken tegen zijn schouder, — omdat het zoo heel, — heel mooi was geweest!